

ГОЛЕЙЗОВСЬКИЙ Касян Ярославович

(Голейзовский Касьян Ярославич; 22. 02 (05. 03). 1892, Москва — 04. 05. 1970, там само) — російський артист балету, балетмейстер. Заслужений артист Білоруської РСР (1940), засл. діяч мистецтв Литов. РСР (1954). Навч. в Моск. театр. училищі, закін. С.-Петербур. театр. училище (1909; кл. С. Андріанова, М. Обухова, М. Фокіна). 1909–10 — арт. Маріїн. театру в С.-Петербурзі; 1910–18 — Великого театру в Москві. Балетмейстер. діяльність розпочав від 1915 у моск. театрах мініатюр (Інтим. театр, Мамонтовський театр мініатюр, театр-кабаре «Летюча миша»); від 1919 — балетмейстер Моск. камер. балету, Великого театру, худож. кер. Експерим. театру балету; 1926–28 — худож. кер. балету і гол. балетмейстер Одес., 1928–29 та 1934–35 — гол. балетмейстер Харків. укр., 1948–49 — балетмейстер Львів. ім. І. Франка театрів опери та балету; у 50–60-і рр. — балетмейстер Великого театру. 1926 створив в Одесі експерим. майстерню хореографії «Фабрика сучас. танцю», де співпрацював з [М. Болотовим](#), [П. Вірським](#), [В. Пресняковим](#). Реформатор рос. балету 1920–30-х рр. Один із засн. укр. балет. театру. При Харків. укр. та Одес. театрах опери та балету організував балетні студії. Естет. ідеал Г. — органічне поєднання класики з вільною пластикою та фольклор. мотивами. Вперше у балеті застосував конструктивні установки, які дали можливість показати людську постать об'ємно.

Декорованими пластич. нюансами, своєрідністю світлотіней постановки Г. близькі до естетики рос. модерну, але жорстка структурна основа зближує їх з конструктивізмом, неокласицизмом. Здійснив постановки балетів «Вибір нареченої» В. Кузміна (1916, Інтим. театр); «Соната смерті і руху» на музику О. Скрибіна (1918), «Трагедія масок» на музику Б. Бера, «Фавн» на музику К. Дебюссі (обидві — 1922), «Смерть Ізольди» на музику Р. Ваґнера, «Етюд чистої класики» на музику Ф. Шопена (обидві — 1924; усі — Моск. камер. балет); «Озеро Люль» О. Файко (1923), «Д. Є.» («Даєш Європу!») М. Подгаєцького (1924; обидві — Театр. ім. Мейєрхольда, Москва); «Йосип Прекрасний», «У сонячному промінні» С. Василенка, «Половецькі танці» (з опери «Князь Ігор» О. Бородіна; усі — 1926, Одес. театр опери та балету); «Смерч» Б. Бера, «У сонячному промінні», «Йосип Прекрасний» С. Василенка (усі — 1928), «Спляча красуня» П. Чайковського (1935; усі — Харків. укр. театр опери та балету); «Чарда» на музику Б. Бера, «Шопен» (обидві — 1933), «Скрибініана» (1962), «Лейлі і Меджнун» на музику С. Баласаняна (1964; усі — Великий театр); «Половецькі танці» (з опери «Князь Ігор» О. Бородіна, 1944), «Бахчисарайський фонтан» Б. Асаф'єва (1945; обидві — Донец. театр опери та балету); а також танці в к/ф «Маріонетки» (реж. Я. Протазанов, 1934), «Весна» (реж. Г. Александров, 1947). Автор низки статей про балет і кн. «Образы русской народной хореографии» (Москва, 1964).

Основні партії

Голубий Птах, Блазень («Спляча красуня», «Лебедине озеро» П. Чайковського), Метелик («Золота рибка» на музику М. Черепніна), Камон («Саламбо» А. Арендса).

Рекомендована література

1. Суриц Е. Хореографическое искусство двадцатых годов. Москва, 1979;
2. К. Голейзовский. Жизнь и творчество. Статьи, документы, воспоминания. Москва, 1984;
3. Шереметьевская Н. Год 1933: Снова в Большом [О Голейзовском] // Сов. балет. 1992. № 5–6.

[Ю. О. Станішевський](#)

Бібліографічний опис:

Голейзовський Касян Ярославович / Ю. О. Станішевський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-25203>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).